

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. január 21.

Broj 3. Szám.

Protestíramo!

'Ze trétjkrát idemo v volilni boj od zaszedbe vrémena, 'ze trétjics dobímo nezgovorne velicsíne obečsávany, puni dobrót, eldóradója. Vszegavecs, gda pa volítvi minéjo, pa ide vsze po sztárom capási, ali pa tő sajtravo koló politike escse i vecs blata znoszi vő. Obečsávanya szmo do gúta nakrmieni, ne verjemo v nikom drúgom kak edíno v dokázaj csinénja.

Interessantno je, ka rávno volítvi szo tiszta prílika, gda sze nájvecs obečsáva. Po nasem mislénju bi sze pa rávno pri tom nebi szmeló obečsávati, ár 'ze doszta szkúseny mámo vu tom, ka rávno od volilni obečsávany sze doszémao niedna ne szpunila, zvün premesztítvi ali namesztítvi kaksí uradnikov z sztrankarszkoga nazadomescsávanya pa nê v haszek prekmurcov, escse bole pa nê v haszek páverszkoga sztána.

Med volítvami je vsze szlobodno. Písejo, gucsíjo ti nájvéksi naszprótniki drúgi jezikov túdi v „neprijátelszki“ jezika, szezná, csírávno szo po dokoncsani volítvaj 'ze pá zagrízeni vražniki „nemcsurov“ i „madžarov“. Próti tomi niti protestírali nemo, ár sze nyí pészje lajanye tak ne csúje v nebésza, ovacsí szmo sze pa 'ze itak k-tomi navadili.

Pri sovinizma vszákdenényszti pa dönok moremo na eden moment hényati. Tú moremo odkrito povedati, ka vszê partáj volilna demagogicsna agitácija z obečsávanyami navkúper je edna velka nula tečsasz, dokecs oblászt ali po szvojoj miszli, ali pa po nágibi edne partáje („še slabše“) na tő ali ovo prílika nász prekmurce poszrédno ali neposzrédno ignorêra, v ozádje tiszka. Nemo pravli ka je rávno za tiszto partajo szlabo vövidénje za voliino zmágo, kí je z szrédnyi šól nemcsino i latinscsino tók pred volítvami zbríszala, nêgo nê szamo da povêmo, nego

protestíramo

próti táksemi oblásztnomi (zgódilo sze naj bô po kogastécs poszredováni) posztópányi, kí túdi po szlúzbenoj póti nász Prekmurce zámetáva, ignorêra. Csi je nê tak, pokázte imenik z vszê trê volilni lét gdé máte

ednoga prekmurca szamo ednök v nyem szpíszanoga, kí bi fungerao kak volilni predszednik. Ali rêszan nemamo mí lúdi za takso csészti primerne? Ali szmo rêszan tak zaosztányeni. Miszlimo

ka nê i mámo vnôgi vnôgi od nisterni postenêse, pametnêse i vrednêse. Sztém szmo zavrzeni, obzaljeni i z protesteranyom vsze drúge obečsávanya zavrzemo.

Letartóztatják a régi kormány hiveit Albániában.

Achmed Zogu miniszterelnököt tábornokká nevezték ki.

Albániában megkezdődött az elűzött Fan Noll-kormány hiveinek üldözése. Mint a szkutarii prefektura területén legutóbb számos letartóztatás történt. Különösen az „Ora E Maleri“ táborából tartóztatottak le sok polgárt.

Tiranából jelentik, hogy a minis-tertanács Achmed Zogu bég minis-ter-

elnöknek, hazafias érdemei jutalmazásául a tábornoki rangot adományozta.

Ugyancsak Tiranából jelentik, hogy újból felvették az albán-bolgár diplomáciai összeköttetést. Ikomonov bolgár ügyvivő megérkezett és átvette a követség ügyeinek intézését.

Gg. voditelom prekmurske ev. sinyorije.

Z-pozitivnoga vrêlo szmo informêrani, ka 22. t. m. pride g. veliki 'zupán mariborszke oblásztí v M. Soboto. Kak nam je znáno, je prihôd v glávnom za ev. fátni sôl regulêranye namenjen, i rávno zátó je pozváno vodsztvo prekmurszke ev. sinyorije, da da povê szvoje v tom sztráni tézave, falinge i da dá szvoje predloge

Gg. Voditelje! Ponířany, popüsztlívoszt i pokorávanye sze nepravilnim narêdham i posztópanyam, kí szo sze zgódile mogócse z nezadosztne energicsnosztí za takso pozicijo, szo 'ze prevecs skódile právi (jog) internacionálno pripoznánój autonomiji ev. verovadlúványa. M. Sobotska ev. sôla je túdi szkoro da z neenergicsnosztí, ali mogócse z materiálni i szebicsni cílov zaigrana, kí je dokáz nezmožnosztí szamosztójnoga premislávanya. Zátó zdaj, gda miszlite ka szte pozváni pred edno velko oszebo, szí morete zmiszliti túdi narô, ka Vi pëtdvajszeti jezero evangelicsanszki dús zasztópate, od steri zavüpanye fakiicsno máte.

Ev. sôl dugoványe je 'ze dugo znáno i csi resivati rávno szamo zdaj, med volítvami szo szí zimis/lili, té szí morete miszlití, ka je tő szamo voliina taktika, manöver, kí nászhaje nebôde meo. Zátó nyim drúgo povedati nemate, szamo tő, ka: ev. verovadlúványe edno pripoznano autonomijo má, vu stero sze mészati telko zadene, kak vnicsiti namênoti ev. vadlúványe; natelko szo evangelicsáni pá nê democraticsni, ka bi sze v nyílásztni soláj nê vpostüvala vera; v-ze szamo szporazumno sze lêko vesini z voditeli ev. sinyorije.

Nê podánoszt, nego zahtêvanye pravíc i pri tom energic no vzdržnoszt sze 'ze ê, ovak de pa národ racúnati magao z konzekvencami.

Sixtus herceg cáfolja Zita házasságának híret.

A Zita volt királyné házasságáról elterjedt hírekkel kapcsolatban a királyné fivére, Sixtus pármái herceg a következőket mondotta:

A Zita királyné házasságára vonatkozó hír nem egyéb rosszindulatu kitalálásnál, amit bizonyos budapesti körökből tendenciózusan terjesztenek. A hírek az a tulajdonképpeni célja, hogy a királynét ezzel kompromittálják. Testvérem ezidőszent Lequeitióban tartózkodik és csak azzal törődik, hogy mint

anya, kötelességének eleget tegyen.

— A házasságról már csak azért sem lehet szó, mert Hunyady gróf egy fél évvel ezelőtt nősült meg és éppen nővérem egy udvarhölgyét vette el feleségül. Hunyady gróf feleségével együtt több ízben meglátogatta nővéremet. Azt hiszem, ezt a hirt maga Hunyady gróf is legrövidebb időn belül meg fogja cáfolni. (Legfőbb ideje. sz.)

Je vsze mogócse!?

G. Nikolaj Pašič je pravo ednomi Prekmurci, kí je dnesz kandidát, „Vi prekmurci szte tú v Beogradi szplô na csarno doli namálani i dokecs nam ne pokázete dobroga obráza, túdi mí nemremo pokázati i vam.“ Evoga imas! I komi je búo interess, da nász tak na csarno meo voló doli namálati? Szmo rêszan bílí mí joga vrêdni, ali je pa koga szebicsna potrêba gnála do toga. Vendar je to zádnye isztina. Szrbi szo nê hodili okóli nász, sztfke. i náimre szlaboga mislénja sztfke szo mednami nê mogli meti, osztáne v nász ogvüsanje, ka szo nász v beogradi vu csarno knigo szamo nase szlovenszke oblásztí i politika meli düsnovészti opisztati dati. I de sze lüdsztvo — miszlite — dönok daló escse i dale fárbati? Te mogli vase nekorektnosztí escse dale zakrivati? Kak szo szvetle vasi djány dvojnosztí, tak de nase lüdsztvo. Pa dönok trdíjo nisterni, ka szo szrbi neposteni. Sze rêszan káze...

Eden veliki 'zupán je pred petimi —sesztimi mészeci 'ze hodo tú, glêdat máli meszárov klavnice. Kak nam je znáno, rávno tiszti veliki 'zupán, pride té dní znóvics. Zdaj pa 'ze mogócse z odrédbov? na temelji stero sze lêko odpréjo klavnice máli meszárov? Csi toga nebôde doprinesenoga, té neverjemo niti v zadêvi ev. fátni sôl, za stero je prihôd namenjen, csi rávno da je kultuszminister szam Pribičevič, i cêlo delo za volilni hecc miszlimo,

Ali je namesztno csi szova szinici glaváte gucsí. csi szova vékso glavó má kak szinica? Ja, v politiki je tő vsze mogócse...

Ka je nábdgsa kortesija v Prekmurji zdá za nisterno partájo? Zapríli szo v D. Lendavi dvá vogrszkoga klá-sza sôlo; z-gimnázije szo pregnali verenávuk, latinscsino i nemcsino; vögrom nemcom nedájo agr. ref. zemlé; mále klavnice szo zaprête; z nase dá-cse plácsani uradniki agitêratf morejo; dácse szo 16% -ov vecs pobrali, kak je predpizsano bílô; kricsácsi gda szo na vládo prisli szo níká nê delali za národ; za od tocse prizadeti sze je nê zvedlo; gda vôtum trbê té vsze jeszte, po volítvaj pa niti trôsta nê.

Olvasd a
„Mörszka Krajínát“!

A konc.

Furcsa, Az ember azt gondolta (?), hogy a nagy háború tényleg az emberi jogok és népjólét megvédése érdekében indult véres útjára, s haladt a világon át négy év hosszat, romokat, halottakat és koldusokat hagyva maga után. Azt hittük, hogy rövidlejárta emberválogatás lesz a mult háború, mely az emberiség salakját fogja kiválogatni, a jobbak könnyebb boldogulhatására. S lám most derül ki, hogy az egész egy rablóhadjárat volt, mely az emberiség lelki világát még inkább elrontotta, s így ma azok zömével a koncon veszekedik.

Élénk képet nyújt erre a világsajtónak a párizsi szakértői bizottság üléséről hozott azon híre, mely szerint ezen bizottság a jóvátételi kérdésről szóló jelentésében azt a megállapítást tette, hogy *lehetetlen felemelni Románia jóvátételi részesedését számarányát, mert Románia a békeszerződésekben több magyar területet kapott, mint a mennyi megillette.*

Tehát a háború nem is a népek javáért volt. A háborút a népek kárára, a világ uralomra való vágyásért s egyes államok kulturájának alapján való rohamos fejlődésére való féltékenységből csinálták, melynél már maga a területnagyságra való hajlam sem maradt el úgy, hogy előre eladott illetve odaigért medvebőrön, mikor meglett, az idegen területen, mint a háborús koncon most, a befejezésnél veszekedhessenek.

És igaz van ennek a bizottsági jelentésnek. S bár ugyanezen bizottság közvetve majdnem azokból a tagokból áll, mint amely annak idején ezt a terület többletet Romániának a békeszerződéssel odaigérté illetve adta, ergo a megállapítás későn jön, mégis fényes dokumentálása ez a békeszerződések igazságtalan voltának. S ha az akasztásra ítélt és már felakasztott egyén büntelenségét megállapító végzés le késve is jön, jellemző mégis az ítékezés voltára. A bizottság mely ezt a megállapítást tette, is elég fényesen bélyegezte meg ezen megállapításával a békeszerződések diktálók elfogult eljárását, kik vakon teljesítették a románok kérelmét, egoista céljait.

És még egyszer, a világ-háború rablóhadjárat volt, a nagy néptömegek kárára. Románia mégis, most, mikor a jóvátételi bizottság oly annyira igazságtalan felelt meg ülésen romániai tehetetlenségére, tiltakozni mer és akar az ellen, hogy a szakértői bizottság hatáskörét meghaladó kijelentéseket tegyen, tán csak azért, mert éppen őt, Romániát érinti. Ámbár ő is tisztában van a megállapítás igaz voltával,

mégis sajtója telve van tiltakozásokkal. Tudjuk, hogy ez csak szépszinben való feltüntetése akar lenni romániai reá valló multjának. de tudjuk azt is, hogy romániai külpolitikája milyen volt a háború előtt, alatt és még ma is.

Bár ez a megállapítás nem a kezdet kezdetje, a mikor még ebből a nézetből lehetne eljárni,

de mint befejezés is az utolsó pont odanyomásának, nagyon fontos. Egyben ez bizonyítéka annak is hogy befejezése dacára az ügy egy új stádiumban lép, jön a kezdetje a koncon való összeveszésnek, mely ha hevéből nem is lép ki egyhamar, de lapangó ellen-szenvé válik, mely meg évtizedek multán is kitörhet.

Herriot és a román követ.

A francia miniszterelnök lesújtó nyilatkozata a román kománnyról.

A Cuvantul című lap „Francia elégedetlenség Romániával szemben” címmel feltűnést keltő cikket közöl Diamanti párisi román követ és Herriot francia miniszterelnök találkozásáról. A lap bevezetésképpen elmondja, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter, aki Párisban résztvevő a szövetséges hatalmak pénzügyi konferenciáján, olyan távirati jelentést küldött haza Bukarestbe hogy a konferencián barátságosan a hangulat Romániával szemben. A szövetségesek kedvezőtlen magatartására jellemzőképpen a pénzügyminiszter ismertetette annak a beszélgetésnek tartalmát, amelyet Herriot miniszterelnök folytatott Diamanti párisi román követtel, aki azért kereste fel a francia premiért, hogy felgyógyulása alkalmából üdvözzölje.

Herriot, a jelentés szerint rendkívül szívélyesen fogadta a román követet és csak akkor lett tartózkodó a viselkedése, amikor Diamanti Ro-

mánia érdekeit emlegette. A követnek feltűnt Herriot magatartása és megjegyezte: úgy érzi, hogy a szívélyes fogadtatás nem országának, hanem személyének szól.

Az ön fellelése helyes, — válaszolta Herriot.

Van oka miniszterelnök urnak az elégedetlenségre Romániával szemben?

Romániával szemben nincs — válaszolt hűvösen a francia premier — de kormánya ellen igen is több okom van az elégedetlenségre.

És mik azok az okok miniszterelnök ur? — kérdezte Diamanti.

Majd egyszer megmondom, — zárta be a beszélgetést Herriot, aki ezután elbucszott a román követtől. Diamanti nyomban a beszélgetés után közölte mindezeket Bratianu pénzügyminiszterrel.

Radics kihallgatása két-három hétig fog tartani.

Radics kihallgatása folyamatban van. A vizsgálóbíró szerint a döntés a nagy anyag miatt csak két-három héten belül várható. Radics egyébiránt zárkájában szakadatlanul újságokat olvas, angol és olasz nyelvtanulmányokat folytat. Látása annyira meggyengült, hogy az embereket arcukról nem ismeri meg, csak hangjukról. Környezetéből senkit sem engednek hozzá, amint az ügy mostani stádiuma a szabályok szerint megkívánja.

Mint Zágrábból jelentik, a zágrábi törvényszék tegnap Moszkvából a földművesinternacionálétól táviratot kapott, amelyben közlik, hogy a földművelési-internacionálé titkárai, Gorov és Dombaj kétszáz tanuként megjelenni a törvényszék előtt. A két titkár kész igazolni, hogy a Radics ellen a harmadik kommunista-internacionáléba való állítólagos belépés címén emelt vád alaptalan.

Politikai körökben élénken kommentálják a paraszt-internacionálé táv-

íratát, amelyben Dombajnak a zágrábi törvényszéktől a Radics-perben tanuként való kihallgatását kéri. Dombaj ajánlkozása kapcsán két kérdés vetődött fel. Elsősorban az, hogy a törvényszék felfogja-e szólítani őt a tanuskodásra, másodsor az, hogy a rendőrség megengedi-e neki a beutazást Jugoszláviába.

A kormány egyik tagja nyilatkozott e kérdésről és hangsúlyozta, hogy a törvényszék csak azokat idézi be tanuként, akiket a vád, vagy védelem bejelentett. Miután ez esetben a bejelentés egyik részről sem történt meg, a törvényszék nem veheti tekintetbe a jelentkezést. Mindenesetre jellemző — mondotta —, hogy Moszkva segítségére siet Radicsnak, ami újabb bizonyíték amellett, hogy a kommunisták a horvát köztársasági parasztpártban szövetségest látnak. A beutazás felől a rendőrségnek kell döntenie, hogy megadja-e egy notórius kommunistának a beutazási engedélyt.

POLITIKA.

Szaraievó Selkai Behnen dr.-t. a Davidovics-kormány volt népjóléti miniszterét, a csendőrség Sisoko községben letartóztatta állítólag azért, mert engedély nélkül tartott gyűlést. A bosnyák muzulmánpárt közbelépésére a volt minisztert csakhamar szabadlábra helyezték. — Belgrád A Horvátországi Siny községben a Pribicevics-párti választók megtámadták Surmin kereskedelmi miniszter gyűlést tartó hivat. A támadás során három földművest megöltek. Surmin miniszter a lap szerint Pisics miniszterelnöknél és Wilder államtitkárnál tiltakozott az eseményekért. — Prekmurjében egyedüli esélyei a Kleriká-

lis, Radič és radikális kormánypártnak vannak a választások tekintetében. A demokrata párt mint ilyen csak néhány hivatalnok szavazatra számíthat. — Érdekes, hogy a prekmurec nem hiszi el még most sem, hogy Radič el van zárva, s ha ládikája lesz — mondják — máshova nem is fognak szavazni; de el sem hiszik, hogy a szavazat érvénytelen. Így hát mégis kap szavazatot a zsíros horvát kanászyerek! — D. Lendavai magyarok Radičtól elpártoltak, mert éppen Hrupič, a mai radičjelölt biztatására nem engedtek át a megmunkálásuk alatt lévő de szlovéneknek kiutalt agr. reform földeket, melyből

per keletkezett s a felheccelt magyarok mindegyikének ezer dinár perköltségébe került. Emiatt radikalisták lettek, s mert egyedüli támaszukat abban vélik. — Magyar parlament ülésétől újabból megkezdte. — Magyaroknak a folytonos zítázás és ottozás több, mint a belső béke és rend helyreállításáért való szorgos munka. Igazán kár rajta.

GLÁSZI-HIREK.

— Lépi nővoga leta dár je dōbo od „narpruk”-szkoga okroznoga szodiscsa Császár Franc blūzi 70 lēni sztarec z Ženavlja. Zgōdilo sje je leta 1924. na Trēzino szenye v M. Soboti ka je eden lēkemiszli cslovek ednoma drūgomi z ’zēpa pēneze vkradno. Tō je vido eden csrvēlar i opozorūo natō ’zandāre. ’Zandār ide za nyim ga hoppne i nājde pri nyem rēszan te vkrād-jene pēneze. Ido zdā ’ze do csrvēlāra ki znōvics potrdi da je vido, ka je on vzeo ovomi z ’zēpa pēneze. Té, kī je vkradno pēneze, ercsē da csrvēlar zāto lāze tō na nyega, ār ga je csrvēlar 600 koron pēnez proszo na pōszo do i nyemi je nē steo dati. Zazāvao sje je na szvedoka Császāra kī je csūo ka je rēszan proszo. ka je Császār szvedocso tūdi pod priszegov. Ar sje je pa poszvedocsi, ka je Császār krivo priszegao, szo ga zapri na tri meszecsni tēzki zápor. Bilf szo trijē drūgi tākisi szvedocke kī bi tūdi po Császāra nāvadi priszegali, ali gda szo Császāra v zápor gnali szo ovi trijē odbēzali z ganga v krčsmo gdē szo szi premiszli i poisztini szvedocsili pred szodnikom.

— Dvakrat de hodo vlāk M. Sobota — Ormož. Kak szmo z dobro informē-rani krōgov zvedli, vlāk M. Sobota — Ormož de od szobote, tōje od 24-ga naprē vgojdo rano tūdi vozo tak, ka mo zvēzo v Maribor potem dnēvno dvakrat meli.

— Fasenszki glāsz, M. Sobotsko ogengaszilno drūstvo de febr. 1.-ga pri Dobrai z tombolov zvezano veszelico melo. — Pūconszko ogengaszilno drūstvo de 1-ga februāra v prestori krčsme g. Kūhar Jānosa v Pūconci pleszno veszelico melo z rāznim szporēdom, pri sterom de tūdi pēvszki zbor (dalārda) v celōti fungerao.

— Oszobni glāsz. Veliki ’zupān mariberszke oblāszi g. Pirkmajer sje bōde po szlūbenoj pōti v Prekmurji t. m. 22. v M. Soboti mūdūo.

— Udruženje vojni invalidov i vdovic podružnica v M. Soboti de 1. februāra 1925. v krčsmi g. Fliszara v M. Soboti rēdni obcsni zbor ob 9 vōri dopōdnēva. Ar pa pride na zborovānye delegāt izvrsilnega odbora z Ljubljane sje pozovējo vsze kotrige, invalidi i vdovice, da sje obcs. zboru zagotovo vdeležijo. Tiszi dēn bōde tūdi obcsni zbor Udr. invalidov i vdovic podružnice v Beltinci popōdnēvi ob 2 vōri v Lipōvci v krčsmi Slavič. ODBOR.

— Prekmurski konjerejci! Dne 29. januarja 1923 se vrši v gostilni Kementi ob 2 uri popoldan ustanovni občni zbor podružnice konjereškega društva za srez Murska Sobota. Pridite vsi ki se zanimate za konjerejo.

— „Felakasztotta magát” cím alatt lapunk mult heti 2. számában téves információ alapján az akasztott egyént Szócsák Ferenc néven neveztük meg. Helyt adva a — hāla Isten — élő Szócsák kérésének, megállapítjuk, hogy az öngyilkos neve nem Szócsák, hanem Kūronya Lajos 22 éves Proszenyakovcei legény, aki állítólag elmebajának hatása alatt követte el szomorú tettét.

— Hamis eskü miatt a maribori törvényszék dec. hó 31. én Császár Ferenc Ženavljei 70. év körüli egyént 3 havi szigorított fogházra ítélte el.

— Két vonatpar M. Sobota-Ormož között. Hitelt érdemi helyről nyert értesülésünk szerint szombattól azaz e hó 24.-től kezdődően a M. Sobota-Ormož-i új vasútvonalon a d. u-i vonaton kívül még egy reggeli vonat is lesz beállítva mely mariborig fog közlekedni. Ez már meg fog felelni a mi követelményeinknek.

— Rókkant egyesület M. Sobotai fiókja 1925. febr. 1. d. e. 9 órakor a Fliszár-féle vendéglőben tartja évi rendes közgyűlését, melyen Ljubljani kiküldött is részvesz, melyre kéretnek a t. tagok teljes számban megjelenni.

— Biliárd verseny. A Legenstein-féle kávéházban megtartott 1924. évi biliárd verseny győztese Péterka Rezső bankhivatalnok lett.

— A jugoszláv-magyar tárgyalások. A jugoszláv-magyar delegáció pénteken délután plenáris ülést tartott. Az ülésen, amelyen Avramovics, a közlekedésügyi miniszter helyettese elnökölt, a vasuti, közlekedésügyi és tarifális kérdésekről tanácskoztak. A megegyezésre vonatkozó részletes javaslatokat az egyes szekciók fogják kidolgozni.

— Francia kör. Amint már az újságok is közölték, Josip Karba nyelvtanár vezetésével Murska-Sobotában egy „FRANCIA-KÖR” fog alakulni. E kör, hasonlóan a többi SHS városaiban lévő francia körökhöz, támogatásban részesül úgy SHS, mint Franciaország részéről és így nagyban megkönnyíti a kíváncsoknak e világnyelv elsajátítását. Az alakuló közgyűlés e hó 21.-én d. u. 1/2 5-kor a „Kereskedelmi-kör” helyiségében lesz megtartva, tehát felkérem a t. érdeklődőket, hogy minnél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

Dr. SÖMEN LJUDEVIT.

— Egy lelkész, aki a botbűntetést akarja visszaállítani. Nagy feltűnést keltett Döhring dr. volt berlini udvari lelkész tegnapi beszéde, melyet a birodalmi gyűlés megnyitásának napján az egyik berlini templomban tartott és melyben arra szólította föl híveit, hogy követeljék a botbűntetés visszaállítását. Döhring beszédében többek közt a következőket mondta: „Jézus Krisztus nevében fölhívlak benneteket, hozzátok elő béporosodott botjaitokat, és a nyilvánosság előtt botoztassátok meg azokat, akik Németország romjain orgiákat ülnek”. Döhring lelkész a nemzeti pártokhoz tartozik.

— Vas vármegyében új járási beosztást léptettek életbe. A megye járásainak száma hét. Ezek a következők: Celldömölki járás (székhelye Celldömölk), körmend-németújvári járás (székhelye Körmend), köszeg-felsőöri járás (Köszeg), sárvári járás (Sárvár), szentgotthárd-muraszombati járás (Szentgotthárd), szombathelyi járás (Szombathely) vasvári járás (Vasvár). Egyszermind Nagygyécs, Gyöngyösapáti és Perénye községeket a szombathelyi járásból a köszeg felsőöri járásba csatolták át.

— Halálra ítélt négy német tisztet a belga haditörvényszék. A namuri haditörvényszék tegnap három német tiszt bűnpörét tárgyalta in contumaciam. Heyne 3. ulánasezredbeli őrnagyot azaz vádolták, hogy Templeuxban egy tizenhét éves bankhivatalnokot agyonlőtt. Collani századosról állítólag bebizonyult, hogy egy siketnéma intézet lelkészét meggyilkolta és a Bonnines kastélyt felgyújtatta, úgyhogy a kastélyban elhelyezett francia és belga sebesültek bennégtek. Ompteda ezredesről állítólag bebizonyult, hogy Flavionban négy házat fölgyújtott. A haditörvényszék Heyne őrnagyot és Collani századosot halálra, Ompteda

ezredes pedig huszévi kényszermunkára ítélte. A lüttichi haditörvényszék ugyancsak tegnap tárgyalta a vádlottak távollétében Thossmann német ezredes és Hedemann német őrnagy ügyét. A német tiszteket tudvalevően azaz vádolták, hogy Rossignolo környékén 1914-ben 121 polgárt megöltek. Mint a két tisztet halálra ítélték.

— Az ujesztendő első gyermeke. Amerika legnevezetesebb gyermeke Bolton newyorki rendőrfelügyelő újszülött leánykája, akiről annyit írtak mostanában az újságok, hogy egy primadonna is megirigyelhette volna tőle. A leánya azért tett szert erre a nevezetes ségre, mert ő Amerikában az ujesztendő első gyermeke. Az 1925. év első percében született. Mindenfelé érkeznek most a szülőkhöz penzbeli ajándékok a híres újszülött számára, hogy hozománya legyen ha majd felcseperedik.

Cenik

Leszá in drv v logáj pod agr. ref. za leto 1925.

A. Drva trda: eden prm (1/4 klaftra) kálana I, vrszte 110 Din. II. 100 okrogla (priglin) 80 din. veje 18 Din. penyovje i korenje 45 Din b. méhki (jelics, bór, topola, vrba, josa, lipa itd.) kálana I. 90 Din. II. 70 Din. okrogeo (priglin) 55, veje 10 Din. penyovje i korenje 25 Din. Za interessente agr. reforme 20% popüsztá.

B. Lesz za tehn. nio. a trdi: 1) ploji do 12 cm premera na fensem konci. Lokalna cena za 1 plm³ (kubik) vözelanoga lesz v lögi:

do 14 cm premera v szredi D 210
od 15 do 19 cm prem. v szrd. > 230
> 20 > 24 > > > 250
> 25 > 29 > > > 290
> 30 > 34 > > > 320
> 35 i vecs > > > 360

2) Zrži do 8 m visine:

I. vrszta

od 20 do 29 cm prem. v szred. D 400
> 30 > 39 > > > 450
> 40 i vecs > > > 500

II. vrszta.

> 20 do 29 > > > 310
> 30 > 39 > > > 390
> 40 i vecs > > > 400

III. vrszta.

> 20 do 29 > > > 220
> 30 > 39 > > > 270
> 40 i vecs > > > 310

b. Mehki 1.) za nio. lesz:

do 14 cm, premera v szredini D 160
od 15 do 19 cm prem. v szred. > 180
> 20 > 24 > > > 210
> 25 > 29 > > > 250
> 30 > 34 > > > 290
> 35 i vecs > > > 320

2.) Hlodi za 'zago: 360

Pri vsz pod B. a.) b.) popiszanom lesz dobiyo interessenti agr. reforme 15%-ov pogorenci pa 30% popüsztá.

Okrožni agr. urad v Maribori
štev. 4606
24 7. jan. 1925.

Izjava.

V zadnjih 14 dnevaj je po Prekmurji nikši zavarovalni agent (agent za sekuleranje), šteri je lovüo lüdiy tak, ka se je zazavao na mené. Izjavljam, ka so vsi njegovi guči, šteri se nazavajo na mené popolnoma zlagani, ar jaz do dnešnjoga dneva nejsam büo nikši zastopnik niti ene zavarovalne družbe. Sicer de pa itak mela v toj stvari zadnjo rejč biroviya.

ANTON NOVAK.

Štev. 1705/24.

RAZGLAS.

Ministerstvo trgovine in industrije oddelek v Ljubljani je z odlokom z dne 24. IX. 1924, štev. 1630 končnoveljavno odločilo in dovolilo, da se v Dolnji Lendavi vršijo kramarski in živinski sejmi sledeče dneve:

25. januarja, 28. julija,
27. marca, 28. avgusta,
17. aprila, 23. oktobra,
16. junija, 18. decembra.

Če pade sejmski dan na nedeljo ali praznik, se vrši sejem prihodnji delavniki.

Poleg navedenih letnih kramarskih in živinskih sejmov se vršijo svinjski sejmi vsak torek. Navedeni sejmi so stalni.

Občinski urad v Dolnji Lendavi,
dne 16. I. 1925.

Gerent:

HRIBAR I. r.

Figyelem!

Tekintettel az előrehaladt időnyre, női kalapok mélyen leszállított áron árusítatnak ki. Női velour kalapok 100 Dinártól felfelé 200 Din.-ig.

Pazite!

Gledócs na naprèpridócsoga dōba sze 'zenszki krscsáki (klobúki) po precí znižanoj cēni razodájo. 'Zenszki filzkrscsáki sze 'ze od 100 do 200 Dinárov dobiyo pri

A. KIRÁLY

trg. z klobuki, perilom i krátkim blágom

v

Murski Soboti
(Bergerovoj hízi.)

Tržtvo. Kereskedelem.
Blágo — Áru.

NOVISAD: jan. 21

100 kg. Pšenica—Buza	Din. 425—450
> > 'Zito—Rozs	> —400
> > Ovesz—Zab	> —360
> > Kukorica	190—265
> > Proszó—Köles	> —330
> > Hajdina	> 250—275
> > Szenó—Széna	> —75
> > Graj—Bab csres.	> —400
> > zmésan—vegyes bab	—320
> > Krumpli	> —135
> > Len. sz.—Lenmag	—700
> > Det. sz.—Löherm.	1700

BENKO: jan. 21.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikóv. } Bika	8.	9.	10.—11.—
Telice } Üszó	8.	9.	10.—11.—
Krave } Tehén	4.—	7.—	9.—
Teoci } Borju			11.— 12.—50
Szvinýé—Sertés			15.— 16.—
Mászt I-a—Zsirl-a.			30.— 38.—
Zmócsaj—Vaj			30.—
Spé—Szalona			— 30.—
Belice—Tojás 1 drb.			1.—

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	61.—
100 Kor. Budapest	= >	0.085
100 Kor. Becs	= >	0.0875
1 Kor. Praga	= >	1.8765
1 lira	= >	2.5770

Zürichben 100 Din = 8.40 sfrk

KOMOLY társat keresek jó forgalmu üzlethez. Cím a kiadóban.

K ODDAJI JE

eden 12. PS stabil motor; eden 36" kamen; eden 18" Metzl volcl (hengerek); dvá cilindra, 4 aucugi i transmission, kolé i reménye, vküper ali poednom. Tō je kompletna mlinszka skér pri ZRINSZKI SÁNDORI v Mošćanci.

TÖBB VAJAT és a legjobb JOBB VAJAT árt kapja azon vajért, amelyet

Libela - Separator

Tejkannák 1—50 l.

által nyerünk.

Libella van hivatva arra, hogy nagy teljesítő képességénél, ideális konstrukciójánál, egyszerű kezelésénél és tartóságánál fogva megoldja a saját tejgazdagság kérdését.

Többször szabadalmazva 5 évi jótállás.

Legkedvezőbb fizetési feltételek.

Libella elárusítóhelye: Volt SKODA-művek r.-t. PILZEN

Zágrábi képviselő: Martičeva-u. 15.

TEVÉKENY KÉPVISELŐK KERESTETNEK.

Z-baja vszako szredo. Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvön SHS., 18 Din v Ameriko 20 Din. Cëna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1— mali ogaszi 0-70 Din i davek. Pri vecskrat popüszit.

Rökopiszi, kl sze ne szhränijo i ne vrnëjo sze poslajo: Reditelsztvo i oprávnistvo Mörszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. — Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendök: M. Krajina szerkesztöség v. kiadóhivatal — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden szerdán Elöfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm: ként: szövegközt és nyiltér 1-50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A kenyérkészítés

Irta Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota.

(Folytatás.)

Ki süttött legelüsször kenyeret? Nem ismeretes. Azt tudjuk, hogy a kenyérsütést az egyiptomiaktól a görögök eltanították. A rómaiak Krisztus születése előtt 170-ik esztendőben ismerték a sütökemencét. Az élesztő használatát a galiok kezdték, akik a keletlen—kenyérsütését a rómaiaktól tanulták.

Még röviden megemlítem, hogy »sütő porokkal« is lehet a kenyértésztát felpuffasztani, felfújtatni; de ez a kenyér nem olyan izletes mint a mi-lyen a rendes kémiaiilag (élesztővel, kovással) átalakított kenyér.

Minél fehérebb a kenyér, annál könnyebben emészthető. A forró friss kenyér élvezete gyomorgörcsöt szokott okozni is ezért hacsak lehet ne együnk semmiféle élesztős süttött tésztát nagyon meleg állapotban. A zsirban, olajban főtt vulgő „kisüttött“ fánk is kinek—kinek nagyon megfek-szi a gyomrát. Városokban, ahol a kenyér házi készítése akadályokba ütközik, épülnek a gépekkel dolgozó kenyérgyárak, nagy dagasztógépekkel.

Bécsben 1787-ben már volt dagasztógép.

Pár szót a penésről.

A kenyér penészesedését leg-könnyebben úgy lehet elkerülni, ha a kenyérhulladékokat (kenyérizéket) nem gyűjtjük, a kenyeret nagyon száraz, szellős helyre tesszük. A kamrát (speizt), évenként egy-kétszer kime-szeljük, felszurolják, a polcokat forró luggal leforrázzuk és azután a napon szárítjuk. Nem árt a deszkák beme-szelése sem, sőt a szép egyneműen fehér szín kellemesen, étvágygerjesztően hat a szemlélőre. Minden esetre legjobb, kicsi és kevés számú kenye-ret készíteni, hogy az frissében el-foggyon. Van néhány penészgomba fajta, amely már a lisztben elszapo-rodik és a sütés nem pusztítja el. Az ilyen penéssel fertőzött kenyér a béle közepén kezd penészedni. Ellenben azon fajták, amelyeknél a sütés után fertőződik a kenyér, az kiül a repe-dezett kéreg árkaiban penészedik és csak innen terjed forró nedves nyári melegben a kenyér közepe felé. Ez utóbbi gyakoribb. A belülről kezdő penészesedésnek az a magyarázata, hogy a hőszekrény melegsége elpusztítja a kenyér felületén is egy bizo-nyos mélységig a penészgombákat, de ha a kenyér túl vastag, a közepe ugyan elég jól átsül azaz nnnyira, hogy egészséges és jól élvezhető lesz az is, de a melegség mégsem oly foku, hogy az ittlévő, gombákat telje-sen előlje. Amint a kenyér lehült, ezek

azonnal szaporodnak és keresztül ka-sul szövik a kenyér mikroszkópos lyu-kacskáit. Penészes kenyeret ne együnk. Egyébként az ilyen kenyér nagyon keserű, kellemetlen, szagu és még hozzá veszélyes is lehet az egészségre. Gyomorrontást, penészes tüdőgyu-ladást, stb. okozhat. Ha állatokkal akarjuk a penészeskenyeret megetetni, aprítsuk szét és azután tegyük azt 10 percig forró vízbe, nyomkodjuk ki belőle a vizet s így tegyük az állatok eleségéhez. Sokat egyszerre nem aján-latos adni belőle. — Amelyik liszt penészes lett, azon segíteni, javítani nem igen lehet. Az ilyen lisztet nem jó felkeverni. Még legtöbbet segíthet a finoman szótt szita. Az olyan liszt-tartályba, mely penésszel fertőződött nem szabad friss lisztet tenni, mert az is penészes lesz. Az ilyen tartályt forró luggal ki kell gondosan sikálni, a napon néhány napon át erősen kiszárogatni. A kénézés nem tanácsos, mert a fából nem lehet a kénssav szagát egykönnyen eltávolítani. Jobb az erősebb 10%-os sósavoldat. Ha ezzel 2—3-szor alaposan megmossuk a tartályokat ugyanazt éjük el vele, mint a forró luggal.

(Vége.)

A mezei pockok és egerek, valamint az ellenök való védekezés.

I. Az egérjárás.

Az egér szaporodási viszonyait ismerő gazda jól tudja, hogy az egérjárás hogyan keletkezik, mindazonáltal a kisebb gazdák között még most is igen el van terjedve az a hit, hogy az egész idegenből szokott be-vándorolni; és vannak, kivált az alsó néposztálynál olyanok is, kik az egér-járásban az Istentől mért büntetést látva, egéresőben hisznek, vagy lega-lább azt vallják, hogy az egér magá-ból a földből lesz. Hogy ezek a vélemények mennyit érnek, az köny-nyen kideríthető az egér szaporodási viszonyaiból.

Az egér miután szabadban él, egész esztendőn át szüntelenül ki van téve ellenségeinek és az időjárás viszontagságainak. Ha fejlődése folya-mán csak oly arányban szaporodnék, mint házi állataink, akkor e fajnak okvetlenül ki kellene pusztulnia. Ámde a természet az által segített rajta, hogy rendkívül kedvező szaporodási tulajdonsággal áldotta meg.

Az egér rögtön hozzá fog a sza-porodásához, mihelyest a talaj any-nyira megmelegsik, hogy a vegetáció megindul. Ha a talaj egy keveset felszikkadt s a növényzef már hajtani kezd, az egér sokszor már április elején vigan futkos és játszadozik az áttelelt herésekben és vetésekben Fészkében pedig már ugyanakkor fia-

taljaira is lehet ráakadni: április kö-zepétől azután a szaporodás rendes.

Egy-egy anyaegeér tavasszal egy-szerre 7—10 fiat vet, nyár derekán e szám átlag majdnem mindig tizen felül van, egy-egy kifordított egérfé-szekben 15—15 darab is. S ez a fejlődés júliusban és augusztusban, mikor az egerek nemcsak megtáma-dott növények szárából (here, fű, gabonaszár) élnek, hanem a megérett gabonaszemekből bőven és jól táp-lálkozhatnak, még kedvezőbb, még szaporább. E nagy szaporodási szám-hoz hozzájárul az is, hogy a megnőtt anyaegeér az utolsó ellés után 5 héttel később ismét fiat hoz; a fiatal egér pedig maga nyolc hetes korában már szintén ivarérett.

Szaporaságra lényeges befolyás-sal van azután az egyes ivarok szám-beli különbsége is. Him egér mindig kisebb számban van, mint a nőstények és pedig olyan arányban, hogy átlag 10 egér közül 7 majdnem mindig nőstény és csak három darab him. S e számbeli eltérés nemcsak tavasszal van, hanem megmarad a fejlődés egész időszakán át, vagyis már az ujonnan vetett fiaknál is érvényesül.

Ezek alapján mondható, hogy egy egérpár után az utódok száma még a folyó évben, október közepéig hosszú és meleg ősz idején növem-berig is, 200—250 darabra felszapo-rodhatik.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Ki és bevitel Mariboron keresztül. 1924. december ha-vában Mariboron keresztül kül-jöldről a behozatal 6948 vagon külföldre szóló kivitel pedig 2199 vagon különböző áruértéket tett ki. Itt az államunk terhére minus mutatkozik, de más helyeken is-mét, mint pd. Prekmurje is ál-landó plussal zárodik s a kivitel nem marad hátra a Maribori vám-hivatal statistikájától.

Agrár reform máshol. Nálunk az agrárreform politika az államnak az óriási anyagi kár mellett nagy erkölcsi hátrányára is van. A földet nem az állam ha-tárai által egyenlő joguvá vált polgárok közt osszák ki, hanem a nacionalizmus elvével még olya-nok közt is kik azt művelni vagy nem értik, vagy nem tudják és nem művelhetik állat, eszköz vagy tőke htányával. Amíg nálunk csak és csak a szláv nyelvűek részesülnek előnyben, addig cse-hek a magyaroknak 62.677 kat. hold, németeknek pedig több mint 31.000 hektár földet osztot-tak eddig. S ezt azon egyszerű igazság alapján, hogy *ők is pol-gárai az államnak.*

Gabona ára, tekintet nélkül a dinár magas vagy hullámozó jegyzésére, fokozatosan emelke-dik. Ennek oka egyrészt a múlt évi silány világtermés, másrészt pedig a vetések rosz telelése, am-az idei termést nem kedvezően folyásolja be. Jugoszláviai buza íránt austria nagyon érdeklődik, de szükségletét kielégíteni már Jugoszlávia nem fogja tudni, mert a készlete már fogytán van.

Az új százdinárosok már elvértve láthatók a forgalomban, tö-megeesen csak akkor kerülnek forgalomba, ha a Narodna ban-kának megfelelő mennyiség fog rendelkezésére állani. Kellő meny-nyiségű bankjegy készlet birtoká-ban a Narodna banka fokozato-san be fogja vonni mindkétfajta eddig forgalomban levő százdi-nárosokat.

Shillingszámítás, Austriá-ban, március 1.-vel az összes pósta és táviró hivatalokban, ugy-a ki mint a befizetésnél kezde-tét veszi.

Előfizetések és hirdetések „Mörszka Krajinára“ felvétetnek Erdőssy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

Kodaji kracsma.

Na Hodoši pri Jandrasicsi dobra időcsa kracsma (pri zseleznici) z cëlov shram-bov i zemlöv se za volo preselitvi oda. Pojasnila da

Dr. PINTÉR MIKLOS
fiskalis,
Murska Sobota.

Koddaji

je: eden v dobrom sztáni bodőcsi 6 HP MÁV lokomobil; edna completa gáterzaga na edno 'zago; edno, za pogon mlina, vodno kolő z 'zelezn-zobcatnov predsztávov eden 5 m dűg 6 cm kusztii transmission z lézicsam (csapágy) i trijé konis zobcatne kolé pri MIKOLA LAJOS mlinari v Bodonci Vecs sze lëko zvë pri: KOZIC IVAN masinsloszari v M. SOBOTI, Lendav-szka ceszta.

K O D D A J I

man eden LANCZ Henger 11-ta numera csiszta v dobrom sztáni z-fabrike vödáno 1910 l. cëna 17.500 Din. Lasztnik: STEFAN FARSANG mlinar Csrensovci.